

Asia

EU/OSA; Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus kolmansien maiden kansalaisten oleskeluluvan yhtenäisestä kaavasta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1030/2002 muuttamisesta

Kokous

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio on 30.6.2016 antanut ehdotuksen (COM(2016) 434 final) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi liittyen kolmansien maiden kansalaisten oleskeluluvan yhtenäisestä kaavasta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1030/2002 muuttamisesta. Asiaa on valmisteltu artikla 6-komitean alaryhmässä.

Viimeisimpinä teknisinä asioina ovat olleet esillä kohokuviointien viimeistelyt, fonttien valinta, kinegrammin tarkempi suunnittelu, yksilöinnin layout, mustevaatumukset ja kansallisten ominaisuuksien listan lyhentäminen. Jäsenmaat käyttävät tällä hetkellä oleskelulupien konelukukentässä erilaisia fontteja. Jatkossa fontti luultavasti kiinnitetään ja valituksi on tulossa OCR-B 10 BT.

Uuden oleskeluluvan voi arvioida olevan käytössä aikaisintaan ensi vuonna.

Suomen kanta

Suomi suhtautuu myönteisesti ehdotukseen ja pitää tärkeänä turvaominaisuuksien parantamista. Asian käsittelyyn liittyy useita teknisiä yksityiskohtia, jotka tulee käsitellä asiantuntijatasolla.

Pääasiallinen sisältö

Oleskeluluvan nykyinen malli on peräisin vuonna 1997 hyväksytystä neuvoston yhteisestä toiminnasta (97/11/YOS). Vuonna 2009 jäsenvaltiot katsoivat, että kehittyneempien väärennösten takia on tarpeen laatia oleskeluluvulle uusi malli, ja päätettiin ottaa käyttöön nykyaikaisempia turvaominaisuuksia oleskelulupien turvaominaisuuksien parantamiseksi.

Kolmansien maiden kansalaisten oleskeluluvan yhtenäisestä kaavasta säädetään asetuksessa (EY) N:o 1030/2002, jota on viimeksi muutettu asetuksella (EY) N:o 380/2008.

Biometristen tunnisteiden (kasvokuva ja sormenjäljet) käyttöönoton vuoksi tarran muodossa olevasta oleskeluluvasta luovuttiin, ja 20. toukokuuta 2011 alkaen ainoastaan kortin muodossa olevat oleskeluluvat ovat sallittuja. Kun asetuksen muuttamisesta neuvoteltiin vuonna 2008 ja päätettiin tallentaa biometriset tunnisteet oleskeluluvassa

kontaktittomaan siruun, eräät jäsenvaltiot ilmaisivat halunsa sisällyttää oleskelulupiin valinnaisesti kontaktisiru, jota käytettäisiin jäsenvaltion omissa sähköisissä viranomaispalveluissa. Tämä hyväksyttiin, kuten myös mahdollisuus käyttää täydentäviä (kansallisia) turvaominaisuuksia.

Komissio kannattaa yhtenäistä oleskelulupien kaavaa, jollainen on myös viisumitarroilla. Tämä tarkoittaisi, että kaikkien jäsenvaltioiden korteissa olisi sama malli ja turvaominaisuudet. Eräiden jäsenvaltioiden sähköisen asioinnin teknisen kehityksen vuoksi katsottiin aiheelliseksi hyväksyä kontaktisirun lisääminen sähköistä asiointia varten niissä jäsenvaltioissa, jotka haluavat antaa kolmansien maiden kansalaisille samat edut kuin omille kansalaisilleen, vaikka tämä johtaisi epäyhdenmukaisuuteen. Tässä yhteydessä asetuksen liitteessä I olevaan 2 kohdan h alakohtaan lisättiin seuraava virke:

”Jäsenvaltiot voivat lisätä myös muita kansallisia turvaominaisuuksia edellyttäen, että ne sisältyvät tämän asetuksen 2 artiklan 1 kohdan f alakohdan mukaiseen luetteloon ja että ne ovat seuraavien yhdenmukaistettujen mallien mukaisia ja että yhtenäisten turvaominaisuuksien toimivuus ei kärsi.”

Tämä luettelo on sittemmin julkaistu 20. toukokuuta 2009 annetussa komission päätöksessä K (2009) 3770. Siinä luetellaan täydentävät turvaominaisuudet, joita jäsenvaltiot voivat halutessaan käyttää.

Täydentävien valinnaisten turvaominaisuuksien käyttö ja toteutus sekä tulkinnanvaraisuus teknisissä eritelmissä, jotka eivät ole enää teknisen kehityksen vuoksi riittävän yksityiskohtaisia merkitsi, että eri jäsenvaltioiden oleskeluluvat poikkeavat toisistaan suuresti laadultaan ja ulkonäöltään. Uutta mallia ja turvaominaisuuksia koskeva työ alkoi vuonna 2010, jolloin perustettiin asetuksen (EY) N:o 1683/95 6 artiklan nojalla perustetun komitean, jäljempänä ’6 artiklan komitea’, alaryhmä. Komission näkökulmasta tämä tarjosi myös tilaisuuden tutkia mahdollisuutta ottaa käyttöön yhtenäinen ja yhdenmukaistettu kaava ja varmistaa, että kaikissa oleskeluluissa on sama mahdollisimman korkea turvallisuustaso. Tämä auttaisi rajavartijoita ja muita virkamiehiä tunnistamaan oleskeluluvat ensi silmäyksellä. Kuulemisten yhteydessä kävi ilmi, että täysin yhdenmukaistettu lähestymistapa merkitsisi joillekin jäsenvaltioille hyvin korkeita kustannuksia. Kompromissina päädyttiin ylläpitämään luetteloa uusimmista täydentävistä turvaominaisuuksista, jotka jäsenvaltiot voivat halutessaan lisätä yhteiseen yhtenäiseen kaavaan.

Tärkeimpiä syitä tähän lähestymistapaan on se, että vuonna 2009 hyväksytyissä teknisissä eritelmissä edellytetään, että kortti tehdään muovista. Teknisissä eritelmissä ei kuitenkaan määritellä tarkasti, mitä muovia käytetään. Markkinoilla on erilaisia muoveja, joista sopivin on polykarbonaatti. Tällä hetkellä kaikki kortit ovat rakenteeltaan sellaisia, että niissä on eri kerroksia, joissa käytetään erilaisia muoveja, vaikkakin useimmiten polykarbonaattia. Myös kussakin jäsenvaltiossa käytettävissä olevat erikoismuovien valmistustekniikat ovat erilaisia. Koska korttien valmistuksessa käytetyt tekniikat ovat erilaisia, niihin ei voida sisällyttää kaikkia esitettyjä turvaominaisuuksia. Täyttä yhdenmukaistamista ei ollut mahdollista viedä eteenpäin, koska uuden oleskeluluvan pitäisi olla kustannusneutraali. Ne jäsenvaltiot, jotka haluavat jatkaa valinnaisten turvaominaisuuksien käyttöä, olivat valmiita rajoittamaan ne minimiin ja täsmentämään käytettävän tekniikan, sijainnin ja koon teknisissä eritelmissä, jotka vahvistetaan tulevassa komission täytäntöönpanopäätöksessä.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

SEUT 79 artikla (erityisesti 2 kohdan a alakohta).

Käsittely Euroopan parlamentissa

Kansallinen valmistelu

Asia kuuluu sisäministeriön toimialaan. Asiaa on käsitelty EU-jaosto 6:ssa.

Eduskuntakäsittely**Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema**

Asia ei aiheuta Suomessa muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön.

Taloudelliset vaikutukset

Ehdotetulla muutoksella ei ole vaikutuksia unionin talousarvioon.

Mahdollisia vaikutuksia valtion talousarvioon selvitetään. Resursseista päätetään JTS:n (julkisen talouden suunnitelma) ja valtion talousarvion valmisteluprosessin yhteydessä

Oleskelulupakortin valmistushinnan voidaan arvioida kasvavan jonkin verran. Kortin hintaan vaikuttavat myös kansalliset ratkaisut, joita on edelleen valittavana.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät**Asiakirjat**

COM(2016) 434 final

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

SM/Mirkka Mykkänen p. 0295 488 618

SM/Joni Länsivuori p. 029 548 8582

Migri/Pekka Lindroos p. 0295 419 448

POHA/Mika Hansson p. 040 841 2239

EUTORI-tunnus**Liitteet****Viite**

Asiasanat Hoitaa	laiton maahanmuutto, maahanmuutto, maahantulo, oleskeluluvat, biometriset tunnisteet OM, SM, UM
Tiedoksi	EUE, LVM, OKM, STM, TEM, VNK
